

Các yếu tố ảnh hưởng đến bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội cho giáo viên tiểu học ngoài công lập trong bối cảnh hiện nay

Nguyễn Thị Hương*

*Phenikaa School

Received: 2/7/2023; Accepted: 10/7/2023; Published: 20/7/2023

Abstract: On the basis of determining the factors affecting the capacity building of the relationship between family, school and society for non-public primary school teachers, the survey results are obtained from the use of this method. A survey on 61 managers and teachers of 11 non-public primary schools in Cau Giay district, Hanoi confirmed that capacity building activities to develop relationships between families and schools and society for non-public primary school teachers are influenced by objective and subjective factors, the influence of the subjective factors is greater than the influence of the objective factors.

Keywords: Primary school teacher; non-public primary school teachers; capacity building

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh ngành giáo dục đang tích cực thực hiện đổi mới chương trình giáo dục phổ thông từ năm 2020 thì việc phát triển năng lực đội ngũ nhà giáo để đáp ứng yêu cầu của công cuộc đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo có ý nghĩa then chốt, quyết định thành công của sự nghiệp đổi mới. Để khắc phục những yếu kém đang tồn tại ở bậc giáo dục phổ thông; để theo kịp, hội nhập với xu hướng phát triển chung của thế giới thì giáo dục phổ thông phải không ngừng cải cách, đổi mới. Cả nước đang quyết liệt thực hiện chủ trương đổi mới căn bản và toàn diện nền giáo dục, xem đó chính là điểm hội tụ của những đổi mới trên tất cả các lĩnh vực, là điều tất yếu khách quan, là chìa khóa để phát triển xã hội. Công tác triển khai chương trình giáo dục phổ thông mới đang được thực hiện trong toàn ngành giáo dục. Tuy nhiên chương trình giáo dục phổ thông mới có đi vào cuộc sống một cách hiệu quả nhất hay không phụ thuộc rất lớn vào năng lực của đội ngũ nhà giáo – những người được xem là linh hồn của ngành giáo dục. Điều này đặt ra một yêu cầu mới, thách thức mới đối với công tác phát triển năng lực giáo viên nói chung và năng lực hợp tác của giáo viên phổ thông với cha mẹ học sinh trong hoạt động dạy học và giáo dục nói riêng. Trước tình hình đó, vấn đề bồi dưỡng năng lực cho giáo viên tiểu học trong bối cảnh hiện nay là vấn đề được các cấp quản lý giáo dục, các trường tiểu học quan tâm, trong đó có các trường tiểu học ngoài công lập.

Năng lực phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội của giáo viên là một trong những năng lực nghề nghiệp quan trọng của giáo viên phổ thông đã được xác định trong chuẩn nghề nghiệp giáo viên cơ sở giáo dục phổ thông (Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT ngày 22 tháng 8 năm 2018). Thực tiễn tại các trường tiểu học ngoài công lập trên địa bàn quận Cầu Giấy cho thấy: Công tác phối hợp giữa nhà trường và gia đình học sinh phổ thông trong hoạt động dạy học và giáo dục chưa thực sự mang lại kết quả cao do những hạn chế về năng lực hợp tác của giáo viên với cha mẹ học sinh. Hoạt động bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội cho giáo viên các trường tiểu học ngoài công lập tuy đã có những đổi mới tích cực nhưng vẫn chưa chú trọng đúng mức đến hoạt động bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội cho giáo viên, chưa có khung năng lực phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội, cũng như thiếu các biện pháp chuyên sâu để bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội. Chính vì vậy, cần thiết phải có nghiên cứu xác định được các yếu tố ảnh hưởng và đánh giá mức độ ảnh hưởng của các yếu tố đến bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội cho giáo viên các trường tiểu học ngoài công lập trong bối cảnh hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Các yếu tố ảnh hưởng đến bồi dưỡng phát triển

mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội cho giáo viên tiểu học ngoài công lập

*** Các yếu tố khách quan**

Các yếu tố khách quan ảnh hưởng đến bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học NCL bao gồm:

- *Hệ thống cơ chế, chính sách về bồi dưỡng phát triển NL cho giáo viên tiểu học ngoài công lập* tạo ra hành lang pháp lý cho hoạt động bồi dưỡng và tự bồi dưỡng. Chế độ, chính sách đãi ngộ của địa phương, của ngành đối với cán bộ quản lý, giáo viên tiểu học NCL tham gia bồi dưỡng tác động đến chất lượng bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học ngoài công lập. Việc thực hiện chế độ tài chính hợp lý, có chính sách động viên khen thưởng kịp thời và tạo cơ hội phát triển nghề nghiệp cho những giáo viên đạt thành tích cao sẽ tạo động lực lớn cho các giáo viên tham gia bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học ngoài công lập một cách tích cực, tự giác và hiệu quả.

- *Điều kiện kinh tế - xã hội địa phương*: Điều kiện phát triển kinh tế của địa phương, cơ cấu, sự phân bố và đặc điểm của dân số, tính đặc thù của vùng miền, trình độ dân trí ảnh hưởng trực tiếp đến sự phát triển của giáo dục tiểu học. Điều kiện kinh tế - xã hội của địa phương thuận lợi tác động tích cực đến việc hoạch định cơ chế, chính sách, huy động cơ sở vật chất, phương tiện, nguồn kinh phí thực hiện bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học ngoài công lập.

- *Công tác xã hội hóa giáo dục tiểu học*: Công tác xã hội hóa giáo dục là một trong những hoạt động cần thiết đối với các nhà trường nói chung và đối với các trường tiểu học NCL nói riêng. Chất lượng công tác xã hội hóa giáo dục ảnh hưởng không nhỏ đến ý thức trách nhiệm của các lực lượng đối với sự phát triển của các hoạt động nhà trường, trong đó có hoạt động bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên.

*** Các yếu tố chủ quan**

Các yếu tố chủ quan ảnh hưởng đến bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học NCL bao gồm:

- Nhận thức của CBQL, GV các trường tiểu học

ngoài công lập về tầm quan trọng, ý nghĩa của hoạt động bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên.

- *Phẩm chất, năng lực của đội ngũ CBQL các trường tiểu học ngoài công lập*: Trình độ chuyên môn, nghiệp vụ quản lý của Hiệu trưởng trường tiểu học NCL. Sự am hiểu chuyên môn, thường xuyên cập nhật thông tin mới về bồi dưỡng giáo viên; yêu cầu của xã hội và nghề nghiệp đối với giáo viên... ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng bồi dưỡng.

- *Phẩm chất, năng lực của chủ thể bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học ngoài công lập*: Năng lực của chủ thể bồi dưỡng ảnh hưởng đến chất lượng các thành tố của hoạt động bồi dưỡng. Phẩm chất của chủ thể bồi dưỡng ảnh hưởng không nhỏ đến trách nhiệm của họ đối với hoạt động bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học NCL.

- *Trình độ, năng lực, ý thức của giáo viên tiểu học ngoài công lập* ảnh hưởng trực tiếp đến mức độ ý thức tham gia bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học ngoài công lập. Hoạt động bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học NCL chỉ thực sự có hiệu quả khi người GV nhận thức được tầm quan trọng của hoạt động bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên, có động cơ thực hiện hoạt động bồi dưỡng nhằm nâng cao tay nghề. Từ đó mới tạo được sự hứng thú trong việc tham gia bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học ngoài công lập.

- *Cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật, tài liệu và kinh phí phục vụ hoạt động bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học NCL*. Cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật, học liệu, tài liệu phục vụ hoạt động bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học ngoài công lập có vai trò rất quan trọng đến chất lượng bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học NCL.

2.2. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học ngoài công lập

Kết quả khảo sát ý kiến đánh giá của 61 CBQL, GV của 11 trường tiểu học ngoài công lập trên địa bàn quận Cầu Giấy, thành phố Hà Nội với phương pháp điều tra thể hiện qua các nội dung dưới đây:

** Mức độ ảnh hưởng của các yếu tố khách quan ảnh hưởng đến bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội cho giáo viên tiểu học ngoài công lập*

Qua khảo sát cho thấy ảnh hưởng của các yếu tố chủ quan đều được CBQL, GV đánh giá ở mức độ ảnh hưởng nhiều và ảnh hưởng đến bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học NCL, với điểm trung bình chung = 4,36. Yếu tố ảnh hưởng nhiều nhất là: “*Hệ thống cơ chế, chính sách về bồi dưỡng phát triển năng lực cho giáo viên tiểu học ngoài công lập*” với điểm trung bình là 4,48. Còn yếu tố được đánh giá là ít ảnh hưởng nhất đó là “*Công tác xã hội hóa giáo dục tiểu học*” với điểm trung bình là 4,25. Như vậy, kết quả cho thấy không có sự chênh lệch nhiều về mức độ ảnh hưởng giữa các yếu tố chủ quan theo ý kiến của các khách thể tham gia khảo sát.

** Mức độ ảnh hưởng của các yếu tố chủ quan ảnh hưởng đến bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội cho giáo viên tiểu học ngoài công lập*

Qua khảo sát cho thấy ảnh hưởng của các yếu tố chủ quan được CBQL và GV đánh giá ở mức độ ảnh hưởng và ảnh hưởng nhiều đến bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học NCL, trong đó mức độ ảnh hưởng chiếm ưu thế với điểm trung bình chung là 4,41. Yếu tố ảnh hưởng nhiều nhất là: “*Nhận thức của cán bộ quản lý và giáo viên các trường tiểu học ngoài công lập về tầm quan trọng, ý nghĩa của hoạt động bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên*” với điểm trung bình là 4,56. Còn yếu tố được đánh giá là ít ảnh hưởng nhất là hai yếu tố cùng xếp cuối cùng là “*Cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật, tài liệu và kinh phí phục vụ hoạt động bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học ngoài công lập*” với điểm trung bình là 4,28. Kết quả cho thấy không có sự chênh lệch nhiều trong đánh giá về mức độ ảnh hưởng giữa các yếu tố chủ quan.

Qua kết quả nghiên cứu về các yếu tố ảnh hưởng đến bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học NCL theo bảng số liệu 1 và 2 cho thấy: các yếu tố

trên đều ảnh hưởng và ảnh hưởng nhiều, không có CBQL và GV nào đánh giá không ảnh hưởng. Trong hai nhóm yếu tố đó, nhóm các yếu tố chủ quan ảnh hưởng nhiều hơn là các yếu tố khách quan theo đánh giá của các khách thể tham gia khảo sát. Trên cơ sở nắm được sự ảnh hưởng của các yếu tố để nhà quản lý có sự điều chỉnh phù hợp để giảm tải những tác động không mong muốn đến bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học NCL.

3. Kết luận

Kết quả nghiên cứu đã khẳng định hoạt động bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học NCL chịu ảnh hưởng của nhiều yếu tố bao gồm các yếu tố khách quan và chủ quan. Thông tin kết quả khảo sát đã khẳng định các yếu tố trên đều ảnh hưởng nhiều đến hoạt động bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học NCL. Điều này đòi hỏi chủ thể bồi dưỡng cần nghiên cứu, nắm vững các yếu tố ảnh hưởng, cũng như mức độ ảnh hưởng của các yếu tố đã được xác định nhằm huy động tác động tổng hợp, tích cực để tổ chức thực hiện hoạt động bồi dưỡng năng lực phát triển mối quan hệ giữa gia đình, nhà trường và xã hội cho giáo viên tiểu học NCL ngày càng thuận lợi và đạt kết quả tốt.

Tài liệu tham khảo

1. Phạm Thị Kim Anh, “Vấn đề bồi dưỡng giáo viên phổ thông hiện nay -Thực trạng và giải pháp”, Tạp chí giáo dục & xã hội tháng 10/2013.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2011), *Thông tư số 12/2011/TT-BGDĐT ngày 28 tháng 03 năm 2011 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành Điều lệ trường TH, trường trung học phổ thông và trường phổ thông có nhiều cấp học*, Hà Nội.
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư 32/2018/TT-BGDĐT về việc Ban hành Chương trình giáo dục phổ thông*, Hà Nội.
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Chương trình bồi dưỡng theo tiêu chuẩn chức danh nghề nghiệp giáo viên trung học phổ thông hạng II (*Ban hành theo Quyết định số 2509/QĐ- BGDĐT ngày 22 tháng 7 năm 2016 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo*).
5. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư ban hành quy định chuẩn nghề nghiệp giáo viên cơ sở giáo dục phổ thông, số 20/2018/TT-BGDĐT ngày 22 tháng 8 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo*.